
Schovanka královny Viktorie

Denny S. Bryce

HRAD WINDSOR A WINKFIELD PLACE, BERKSHIRE, ANGLIE 1851

Mezi lednem a dubnem 1851 jsem na hradě Windsor nebo v Buckinghamském paláci trávila spoustu času.

Hned po dopolední výuce s paní Forbesovou a s guvernankou ve Winkfield Place mě naložili do kočáru a dopravili do královnina salonu. Tam jsem předváděla své znalosti angličtiny, aritmetiky a zeměpisu. Jindy mě královna vyzvala, abych jí zahrála na klavír. Pak jsem se spolu s princeznou Alicí, princem Albertem Eduardem (kterému všichni říkali Bertie) a královskou princeznou Viktorií (zvanou Vicky) účastnila nejrůznějších aktivit.

Vozili jsme se ve vozíku taženém poníkem, hráli backgammon nebo běhali po zahradě, když sněžilo – to jsem neměla zrovna v lásce. Bílé vločky snášejší se z nebes byly tak studené! Zkrátka královna si oblíbila moji společnost natolik, že mě začala pokládat za součást své rodiny.

Dokonce jsem si namlouvala, že tráví čas raději se mnou než se svými vlastními dětmi.

Brzy jsem se stala námětem hovorů nejen na hradě, ale v celé Anglii. Psali o mně v londýnských *Timesech*. Článek líčil, jak jsem se dostala do Anglie, že jsem častým hostem ve Windsoru a jaký vztah mám k Viktorii. A než jsme se nadáli, rozepisovaly se o černé princezně ze západní Afriky, kterou královna adoptovala, další a další listy. Jenže královna mě neadoptovala, byla jsem její chráněnkyní.

Nu co, nezáleželo mi na tom, jak mě nazývají. Po čase jsem si začala všimnout, co si o mně myslí služebnictvo. Podívovalo se tomu, jaké štěstí mě potkalo, že já, negerka, se stýkám s členy královské rodiny. V kuchyni Forbesových jsem si tajně vyslechla různé nepěkné poznámky o svém charakteru. Kuchařka, služky i guvernantka si nebraly servítky. Netušili, že je ta negerská holka slyší ze své tajné skrýše, kam si zalezla, aby věděla, co se o ní povídá.

Doslechla jsem se tedy, jak britskou veřejnost trápí, že královnin nejnovější „projekt“ je nějaký africký fakan.

Předtím jsem nevěnovala mnoho pozornosti kosým pohledům, kterých se mi dostávalo od služebnictva nebo i od členů královské rodiny. Ale po těch novinových článcích jsem je už nemohla ignorovat. Při mých návštěvách mě služebnictvo stíhalo rozhorlenými pohledy, kdykoli mě spatřilo u královny nebo při hrách s Alicí a dalšími královninými dětmi. Připadala jsem si, jako bych si na hlavu neoprávněně nasadila královskou korunku.

Ano, neušly mi ty nepřejícné výrazy a vytažená obočí, ale zažívala jsem a objevovala tolik nového, že mi na lidech mimo královskou rodinu vlastně nezáleželo.

Nejvíce ze všeho mě uchvátil poník. Nikdy předtím jsem tak malé koníky neviděla. Šedáci kapitána Forbese byli obrovská zvířata s dlouhou hustou hřívou, hrozivými zuby, mocnými nohama a širokými kopyty. Zato poník byl maličký koník s dlouhým roztomilým nosíkem a velkýma zašpičatělými ušima. Když jsem se jich dotkla, nehrozilo mi, že přijdu o prst.

Alice mě pozvala, abych se s ní projížděla v malém kočáru, a tak jsme celé hodiny kroužily po nádvoří hradu. Také Vicky a Bertie se k nám připojili a společně jsme si užili spousty zábavy a smíchu.

„Moc se mi tahle zábava líbí,“ přiznala jsem nadšeně.

„Není ti zima, Sáro?“ otázala se starostlivě Vicky, zachumlaná do těžkého vlněného kabátu, ruce v kožešinovém rukávniku.

Takhle teple jsme byli oblečení všichni. Kolem krku nám vlála šála a sluhové pro jistotu uložili do kočáru rezervní deky, kdyby nám byla zima.

Bertie na mě ukázal a zasmál se. „Máš ve vlasech rampouchy!“

„To není pravda! Vymýšlíš si.“

Vicky si utřela hřbetem rukavice nos. „Obávám se, že si nevymýšlíš, Sáro. Raději půjdeme dovnitř. Královna mě varovala, že jestli se nachladíš, pěkně

to schytáme.“ Vicky si dramaticky povzdechla. „Já a Bertie. Ne služebnictvo, paní Phippsová nebo dokonce ty. Prostě my dva.“

„Ale proč? To není spravedlivé.“

„Protože jsme nejstarší a máme být zodpovědní.“

„Já nechci být za nikoho zodpovědný,“ prohlásil Bertie našťvaně. „Ať se každý stará sám o sebe.“

„Ráda budu zodpovědná sama za sebe,“ odsekla jsem. „Jestli se nachladím, řeknu každému, že si za to můžu sama.“

Nachlazení mě samozřejmě neminulo.

Anglické počasí bylo mým nepřítelem. Bylo skoro stejně kruté jako král Gezo, zvláště ráno, než se zatopilo v krbech, nebo když jsem v noci skopla příkrývku na zem anebo když se škvírami v okenním rámu vplížil dovnitř silný vítr a já mrzla. Byla mi pořád zima.

Jednoho rána paní Phippsová zrušila mou návštěvu Buckinghamského paláce. Tvrdila, že se můj kašel zhoršil, a odpoledne jsme dostali nečekanou návštěvu.

„Je to královnin lékař,“ pošeptala mi paní Forbesová. „Vidíš ten erb na jeho kočáru?“ ukazovala chvějícím se prstem. „Je to jeden z nejvýznamnějších mužů v Anglii, hned po princovi Albertovi – a ten zavítal do našeho domu!“

„Určitě je tu kvůli vám,“ usoudila Jessie. „Nikdo z nás se netěší takové pozornosti Jeho Veličenstva.“ Podobné kousavé poznámky pronesené patřičně jedovatým tónem ucedila vždycky, když byla na odchodu.

Další ohromené pohledy a vzrušený šepot mě přesvědčily, že Jessie měla pravdu. Navštívil mě královnin lékař.

S paní Phippsovou v čele jsme se odebrali do mého pokoje, kde mě doktor požádal, abych si uvolnila šaty a on si mohl poslechnout zvuky uvnitř mé hrudi a plic.

Vyžděšeně jsem se otočila k paní Phippsově. Co mi ten muž hodlá udělat? Rozřeže mě, aby se podíval dovnitř? Vystrašeně jsem od něj odskočila a ukryla se za postel.

Tichý smích paní Phippsově vzbudil mou zvědavost. Zvedla jsem hlavu, abych zjistila, co je tu tak legračního.

„Drahoušku,“ řekla s úsměvem, „pan doktor si jen poslechne stetoskopem, jak ti tluče srdce. Tento nástroj používají britští lékaři už celá desítky let, aby slyšeli, co se děje v plicích.“

Její hlas zněl mnohem laskavěji, než jsem od ní byla zvyklá. To ujištění mě uklidnilo, a tak jsem vylezla ze své skrýše a přiloudala se k lékaři.

„Tohle klima ti nesvědčí, dítě,“ prohlásil královnin lékař. „Potřebuješ neustálé teplo a více slunečního svitu, než nabízí naše zimní období.“ Uložil si své nástroje do kožené brašny. Mezitím do pokoje přišla i paní Forbesová. „Naše studená, vlhká a deštivá období a téměř mrazivé zimy mohou pro barevné lidi znamenat jistou smrt. Je dokázáno, že jejich organismus vyžaduje teplejší počasí.“

„Co jí předepíšete?“ otázala se paní Forbesová a nesnažila se zamaskovat starost, která se jí zračila v očích. „Jak ji máme léčit?“

„Jsem královnin lékař,“ odvětil muž povýšeně. „O tom, jak je třeba s tím dítětem naložit, se poradím s Jejím Veličenstvem.“

Poté odešel a já se s důsledky jeho návštěvy seznámila až za několik měsíců.

V dubnu se kapitán Forbes vrátil ze Skotska. Připadalo mi, že byl pryč celou věčnost. Hned první večer učinil překvapivé prohlášení.

„Brzy vypluji do Afriky.“

„Kdy?“ zvolala paní Forbesová rozrušeně.

„Koncem léta nebo na začátku podzimu.“

„Myslela jsem, že už se tam nemusíš vracet.“

„Bohužel je tam má přítomnost nezbytná. Teď se tam toho hodně děje,“ vysvětlil. „Minulý měsíc dahomejští vojáci zaútočili na Abeokutu.“

„Abeokuta,“ zašeptala jsem.

„Ty znáš to jméno, Sáro?“

Nechtěla jsem na ně vzpomínat, a tak jsem zalhala. „Ne, madam. Ale je to jorubský název, že?“

„Zcela správně, Sáro.“ Kapitán pohlédl na svoji ženu a v jeho očích se zračil smutek. „Egbejští náčelníci se bránili, ale dahomejští vojáci –“

„Dahomejské amazonky,“ upřesnila jsem a použila britský termín pro označení Agojie.

Paní Forbesová mi věnovala kosý pohled. „Fredericku, asi bychom se o tom neměli bavit před dětmi.“

„Máš pravdu, Mary.“ Povzdechl si. „Omlouvám se, že jsem to téma nadnesl.“

„To nevdí,“ odpověděla jsem. „Jen bych chtěla vědět, jestli Egbové zvíťžili.“

„Ne. Náčelníci Balogun Ogunbona a Sokenu se svými armádami se statečně bránili, ale nepodařilo se jim útok odvrátit.“

„Byli poraženi,“ hlesla jsem.

„Ano. A k útoku došlo v době, kdy Britové bojovali u Lagosu.“ Kapitán Forbes se na manželku upřeně zadíval. „Musím se vrátit do Afriky co nejdříve. Jakmile královna se svými admirály naplánují naši misi.“

Paní Forbesová nepromluvila a neopětovala manželův pohled. Využila jsem té pauzy a otázala se: „Je král Gezo mrtvý?“

„Ne, je naživu a stále kraluje.“

Nadešel první květen a celá Anglie se zazelenala. Každou zahradu, každý kousiček země zdobily nejrozmanitější odstíny zelené a záplava květů nejrozličnějších barev. Nad krajinou se vznášely vůně pivoňek, topolovek, levandule, bylinek a prvosenek. Sladké a opojné. Dokonce i obloha byla bez jediného mráčku.

Zahradník s hlinou pod nehty a obličejem opáleným a vysušeným sluncem přetvořil zahradu Forbesových v pravý ráj. Říkala jsem si, že ráda přežiju každou zimu, jestli potom přijde máj a ukončí ty studené, temné měsíce.

Teplejší noci pro mě byly požehnáním, ale brzy i ty zakalily mé noční můry. Domnívala jsem se, že mám od nich už navždy pokoj, ale nebylo tomu tak.

Probouzela jsem se zmáčená potem ve vlhkých prostěradlech.

Každou noc se mi vracel tentýž sen. Smutné tváře mých bratrů a sester na mě něco varovně vykřikovaly. Tak hlasitě, až mi zaléhaly bubínky. Nevracej se sem, křičely. Není zde bezpečno. Nikdy tu nebudeš v bezpečí.

Byla jsem přesvědčená, že ty sny jsou prorocké. Četla jsem o prorockých snech v bibli. Nedokázala jsem myslet na nic jiného. Tak mě zaměstnávaly, že jsem úplně zapoměla na královnina doktora. Ukázalo se však, že ostatní na něho nezapomněli.

První týden v květnu jsme obdrželi zprávu od sira Charlese Beaumonta Phippse, „muže s mnoha tituly“, jak jsem ho v duchu nazývala. Sdělil nám, že rezervoval moji plavbu na parníku *Bathurst*, mířícímu do Freetownu v Sieře Leone. Odjezd byl už sedmnáctého května, takže nám nezbývalo mnoho času na přípravu. Doprovod mi měl dělat ctihodný reverend Henry Venn, hlavní představitel afrických misí.

Během uplynulých měsíců jsem strávila nejednu noc studiem, abych se toho co nejvíce naučila o Anglii, královské rodině a královské domácnosti. Pilně jsem cvičila na klavír a učila se nazpaměť písně, které jsem chtěla zapívat královně. A pak obdržím zprávu, že se mám vrátit do Afriky.

Mé noční můry ustaly, protože jsem namísto spánku plakala. A vůbec jsem se necítila kvůli těm slzám provinile, každá z nich byla oprávněná.

Jednou, když mě zase sužovaly zlé sny, za mnou přišla paní Forbesová. „Proč mi neřekneš, co se děje? Někdy se ukáže, že když člověk promluví o tom, co se mu zdá, už mu to nepřipadá tak hrůzné. Svěř se mi, Sáro.“

„Víte, co se mi stalo. Proč to musím opakovat?“

„Jen mi pověz, co se ti zdá. Vím moc dobře, jaké tragédie tě postihly. Jenže zlé sny nás nutí plakat, křičet a třást se hrůzou. Mučí nás tou ošklivější verzí pravdy.“

„Ta pravda je ošklivá sama o sobě.“

Jak se domácnost připravovala na můj odjezd, proměnila jsem se v anglického závodního koně. Čas se zrychlil. Stěží jsem popadala dech. A pak přišly dny, které se vlekly, a já byla zahradní slimák v blátivé kaluži. A potom jsem se ocitla na palubě parníku mířícího zpátky do Afriky, na kontinent, na který jsem už nikdy nechtěla vkročit – místo, jež pro mě znamenalo více bolesti a zla, než si můj mladý život zasluhoval. Ale nikdo se nestaral o to, co cítím.

Musela jsem se smířit s tím, že není v mé moci rozhodovat o tom, co se mi děje. Že tu vždy bude někdo, kdo bude taková rozhodnutí činit za mě.

* * *

Během třiceti tří dnů na parníku *Bathurst* jsem skoro neotevřela pusy. Pronesla jsem vždy nanejvýš pár slov. Proč bych měla mluvit? Neměla jsem co říct. Královna a její lékař mě připravili o hlas.

Věřila jsem, že jsem princezna Sára, usilující o to, aby z ní vyrostla anglická dáma. Ale ne. Byla jsem africká holka, kterou sužoval kašel, a musela být proto odeslána zpět do své země, jelikož lidi jako já nesnášejí chladné a vlhké anglické počasí.

Já ale četla novinové titulky. Polovina lidí v Anglii byla nemocná – bílí, černí, hnědí. Všichni churavěli. Trápil je parlament, chudoba a vražedný pach řeky Temže. Unavovalo je, jak jsou pošlapávány jejich sny, protože nenáleží ke třídě, které je dovoleno snít. Luxus byl vyhrazen pro britskou elitu a já si myslela, že patřím k lepší třídě, vlastně jsem byla příslušnicí té nejlepší. Královská rodina mě přijala mezi sebe.

Dělala jsem si tolik nadějí. A ty všechny rozsekl vejpůl královnin lékař jediným úderem královské sekery.

Možná skutečně patřím do Afriky – tam jsem se narodila, tam mi zemřeli nebo mě opustili moji příbuzní a přátelé. Skončily vyjížďky s poníkem, hry s krásnými panenkami, velkolepé hostiny v síni Waterloo ve Windsoru nebo snídaně v Buckinghamském paláci. Už nebudu hrát na křídlo Jejího Veličerstva ani zpívat krásné písně společně s královnou a jejími dětmi.

To vše jen proto, že jsem Afričanka trpící záchvaty kašle.

Vzpomínala jsem na Okeadon, kde jsem měla rodinu, jíž jsem důvěřovala.

Pomáhala jsem starším sestřám prostírat stůl, zatímco matka míchala v hrnci dušenou zeleninu – byla to nádherná vzpomínka, pokud jsem se ve vzpomínání zastavila v tomto okamžiku. Zůstala tak krásná pouze tehdy, když jsem nemyslela na to, co po ní následovalo. A totéž provedu s Anglií. Zapomenu na ni. Moje vzpomínky budou končit před nocí, kdy na nás zaútočily dahomejské bojovnice.

Když se budu hodně snažit, nikdo a nic mě nepřinutí přivolat si to, na co jsem chtěla zapomenout. Byla jsem učenlivá žákyně. Naučím se zapomínat stejně rychle, jak jsem se naučila pamatovat si. Vše, co jsem potřebovala, byl čas a zázrak.

Tím zázrakem by mohl být kapitán Forbes. Jeho loď by mohla do Free-townu dorazit během několika týdnů, podle toho, kolik zastávek na pobřeží udělá. Jestli mě dokázal zachránit před králem Gezem, proč by se mu nepodařilo přesvědčit královnou a jejího doktora, aby mi dovolili vrátit se do Anglie?

Věřila jsem mu. Vkládala jsem do něj svoji plnou důvěru.

Až se dozví o mém strádání, připluje pro mě, překoná moře a dopraví mě zpátky do Anglie, do mého domova, do svého domova, k paní Forbesové, mé nové mamince, do Windsoru. Do jediného domova, který si zasloužím.

FREETOWN, SIERRA LEONE, 1851

Parník *Bathurst* zakotvil ve freetownském přístavu 19. června a jen pár minut poté, co se kotva zabořila do dna zálivu, vystoupili jsme s reverendem Henrym Vennem z lodi. U tohoto plavidla nebylo zapotřebí dlouhých hodin příprav, než je pasažéři a posádka směli opustit. Prostě jsme z něj s reverendem odešli, aniž jsme se dlouze loučili s kapitánem a námořníky. Opouštěla jsem loď ve stejné náladě, v jaké jsem na ni nastoupila, nemluvná a zamračená.

Přístav ve Freetownu byl zcela jiný než ten v anglickém Gravesendu. Táhl se, kam oko dohlédlo. Reverend Venn mi vysvětlil, že v tomto přírodním přístavu je dostatečná hloubka, aby se zde dalo zakotvit. Je to pro Afriku boží dar, prohlásil.

Nebylo tu však mnoho lodí. Velké lodě, jako například HMS *Bonetta*, sem nezavítaly. Na hladině se pohupovaly většinou rybářské čluny určené jen pro několik lidí.

Freetown osídlili převážně bývalí otroci, kteří uprchli z Británie a severní Ameriky po přijetí zákona o zrušení obchodu s otroky v roce 1807. K nim se přidali Afričané, kteří uprchli obchodníkům s otroky. Freetown pro ně znamenal bezpečné útočiště a lodě obchodníků s otroky nesměly do přístavu vplouvat. Na dodržování tohoto zákazu dohlíželo britské námořnictvo. Jelikož zákon přijatý v roce 1834 zakazoval obchodovat s lidskými bytostmi, obchodníci se tomuto i dalším přístavům na pobřeží vyhýbali.

To všechno mi pověděl reverend Venn. Já sice na palubě *Bathurstu* skoro neotevřela pusu, zato on tu svoji téměř nezavřel.

Ušli jsme sotva pár kroků, když se nám do cesty postavila jakási bílá žena s červenými tvářemi a brýlemi opatřenými tlustými skly.

„Předpokládám, že jste reverend Henry Venn,“ promluvila britskou angličtinou.

Nadzvedl klobouk a uklonil se. „Slečna Julia Sassová, že?“

„Nikoli, reverende. Poslala mě místo sebe. Jmenuji se Mary Wilkersonová a jsem učitelkou v dívčí škole a zástupkyní ředitelky. Tento úřad zastávám od chvíle, kdy k nám slečna Sassová před třemi lety nastoupila.“ Stočila pohled na mě. „A to je zajisté ono dítě.“

Udělala jsem pukrle, ale slečna Wilkersonová zareagovala odmítavě.

„Vidím, že má britské vychování. Na naší škole tyhle manýry nepěstujeme. Stačí zdvořilá úklona.“

„Zcela bych s vámi souhlasil, ale tato mladá dáma má výjimečné postavení.“ Reverend Venn se dotkl mého ramene. „Smím představit princeznu Sáru Forbesovou Bonettu? Pochází z královské rodiny kmene Egbo a je chráněnkyní Jejího Veličenstva.“

„Ráda tě poznávám, Sáro,“ řekla slečna Wilkersonová a zvedla obočí. „Těší mě, že přicházíš na naši školu, nicméně si nepotrpíme na tituly. Takové věci jsou pro nás nepodstatné. Naším posláním je evangelizovat, vzdělávat a civilizovat africké dívky, jež jsou nám svěřeny. Vyučujeme to, co se učí britské dívky nízkého původu, nikoli z královských kruhů.“

Pohled, jaký na mě upřela, mi napověděl, že spíše než vzdělávat mě hodlá zkrotit. A nelíbilo se mi, že o mně mluvila jako dítěti, jako bych nebyla víc než nějaké anonymní děcko svěřené do její péče. Připomínala mi paní De Graftovou, tu méně sympatickou z dvojice žen, se kterými jsem se setkala v Badagry.

„Domnívám se, že o Sárině výuce a dalších věcech byste si měla promluvit se slečnou Sassovou,“ pravil reverend Venn pevně. „Poslal jsem jí dopis od sira Charlese Beaumonta Phippse, lorda strážce královské pokladny, manžela paní Phippsové. Slečna Sassová od něj obdržela pokyny týkající se výuky, školních pomůcek a ubytování slečny Sáry.“

Zamířili jsme k několika povozům stojícím na prašné cestě u přístavu. Poslouchala jsem oba jen na půl ucha, ale neušlo mi, že se slečna Wilkersonová ani nesnaží skrývat své rozčilení.

„Jaké pokyny máte na mysli, reverende? Se všemi dívkami v našem ústavu zacházíme stejně. Dokážeme zde také pochopit její pocity bývalé otrokyně. S každým africkým dítětem zde nakládáme spravedlivě, ale nečiníme mezi dětmi žádné rozdíly.“

Poslední dvě slova pronesla obzvláště důrazně a reverendovy oči potemněly. Neočekával, že se mu dostane poučení o poslání misijní práce od nějaké učitelky, on sám byl přece nejvyšším představitelem misí anglikánské církve v celé Africe. Kdo jiný by už měl znát zásady, podle kterých se řídily misijní školy.

„Měla byste si uvědomit, slečno Wilkersonová, že Její Veličenstvo hradí veškeré náklady spojené se Sářiným vzděláním, oblečením a dalšími výdaji. Sára je královninou schovankou. A Její Veličenstvo si přeje, aby ji ředitelka vašeho ústavu pravidelně informovala o Sářiných pokrocích ve studiu a dalších aktivitách.“ Rozzlobeně si odfrkl. Doufala jsem, že Boží muž si může dovolit projevit svoje rozhorlení, protože ho zcela jistě neskrýval.

„Julia mi dopis ukázala. Víím, co obsahuje,“ pravila slečna Wilkersonová. „Nícméně Její Veličenstvo svěřilo péči o vzdělání, zdraví a blaho této dívky do rukou dívčí školy v Sieře Leone, níkoli do rukou nějaké soukromé školy v Anglii, kam by Sára vzhledem ke svému původu patřila. Ve Freetownu nebude pobývat níkdo z královské domácnosti, aby na dítě dohlížel. Musíme tedy předpokládat, že královna důvěřuje našemu úsudku ohledně toho, jak o toto dítě pečovat. Jsem si jistá, že Její Veličenstvo nám nebude svazovat ruce tím, že bychom žádali její souhlas s každou maličkostí každodenního života. Není to tak, reverende?“

Reverend Venn nevypadal, že by jí dával za pravdu. „Tato debata může počkat, slečno Wilkersonová. Promluvíím si o podrobnostech péče o Sáru a jejího vzdělávání s ředitelkou školy.“

Slečna Wilkersonová vyrazila k nejbližšímu kočáru. „Ach, propáníčka, omlouvám se.“ Její tón však zrovna omluvně nezněl. „Nemůžete vědět, že slečna Sassová a já sdílíme funkci ředitelky. Předchozí ředitelka, slečna Smithová, onemocněla bahenní horečkou a museli ji odvézt do Lagosu.“

„To mě ovšem mrzí, avšak všechny podklady byly zaslány slečně Sassové.“ To slečnu Wilkersonovou na chvíli umlčelo, čemuž jsem byla ráda, protože jsem už měla jejího dohadování plné zuby. Bylo zjevné, že jí od prvního okamžiku nejsem sympatická, a její nepřátelské vystupování to jen dokazovalo.

Nastoupili jsme do kočáru a reverend Venn mi pomohl usadit se. „Bude chvíli trvat, než dorazíme na místo. Zatím si můžeš odpočinout.“

Složila jsem ruce do klína a opřela si hlavu o jeho rameno. Mohla jsem si zdřímnout, ale slečna Wilkersonová seděla naproti mně a já jí nedůvěřovala. Takže jsem raději zůstala vzhůru, abych si ji pohlížala.

„Dovolte mi otázku, reverende,“ vyprskla ve snaze zahájit konverzaci. „Co vás přivádí do Afriky?“

Narovnal ramena.

„Pokračuji zde ve své misionářské práci. Některé misie bohužel ztratily ze zřetele naše cíle. Jsem zde, abych svým bratřím tyto cíle připomněl, stejně jako metody jejich dosažení, na nichž jsme se dohodli.“ Vyhlédl oknem ven na modrou oblohu. „Obávám se, že někteří z nás sešli z cesty.“

Něco v tónu hlasu slečny Wilkersonové mi napovědělo, že tu otázku položila jen proto, aby mi připomněla, že reverend tu nebude napořád. Takže jen stěží bude nějak zasahovat do jejich výchovných metod.

„Kde bude vaše další zastávka?“ otázala se.

„Abomey a pak Abeokuta.“

Slečna Wilkersonová se vyděšeně nadechla. „Určitě si najmete nosiče nákladu s dlouhými puškami. V těch končinách jsou už zase nepokoje. Dahomejští bojovníci plení vesnice a zaútočili na obě města.“

Při zmínce o Gezově vražedném království jsem se narovnala. Jejich rozhovor mě předtím příliš nezajímal, nyní jsem ale zpozorněla a měla jsem pocit, jako by mi něčí pařát sevřel hrud tak silně, až mi zapraskala žebra. Strachem se mi zamžily oči.

„Dahomejští bojovníci zabíjejí Egby.“ Můj hlas se zadržával o suché rty. Obrátila jsem na reverenda vystrašený pohled. „Jak daleko je odtud Abeokuta?“

„Neboj se, Sáro,“ chlácholil mě reverend. „Leží tisíce kilometrů od Freetownu a Dahomejci by nikdy nenapadli církevní misionářskou školu.“

„Musíme v to doufat,“ zafuněla slečna Wilkersonová. „V každém případě by ti pohané neriskovali, že vzbudí hněv britského námořnictva.“ Široce se usmála. „Je to tak, reverende? V naší misijní škole jsme v naprostém bezpečí. Není se čeho bát.“

„Slečno Sassová, tohle je princezna Sára.“ Reverend mě jemně postrčil dopředu.

Do misie jsme dorazili už před hodinou. Byla to patrová dřevěná budova a slečna Wilkersonová nás po ní provedla. Prohlédli jsme si učebny v přízemí a ložnice v prvním patře. Vedle školy se nacházela kaple a farní bu-

dova. Nyní jsem stála před slečnou Sassovou a hleděla na její napřaženou ruku.

„Ráda tě poznávám,“ řekla a potřásla mi pravicí. Pak se usadila za velký psací stůl. „Královna si přeje, abys měla soukromou ložnici. Odporuje to sice našim zásadám, ale zařídili jsme ti pokoj zde na faře.“

Reverend se posadil na lavici u dveří. „Její zavazadla dorazí zanedlouho, ať jí je zanesou do jejího pokoje. Pomůže jí někdo s vybalováním?“

„Jistě, reverende,“ odvětila slečna Sassová vesele, což, jak jsem si brzy uvědomila, byl trvalý rys jejího vystupování na rozdíl od věčně zachmuřené výrazu a nevrlého tónu slečny Wilkersonové.

„Děvčata zde nemají žádné služebnictvo,“ ozvala se slečna Wilkersonová. „Není to britská internátní škola, jak jsem připomněla už předtím.“

„Požádám některou z dívek, aby jí pomohla,“ řekla slečna Sassová přívětivě, aby vyrovnala nevládnost své kolegyně, na což byla už zjevně zvyklá. „Jsem si jistá, že Abigail to ráda udělá.“

„Skvělá volba, Julie,“ zavrčela slečna Wilkersonová. „Ovšemže to ráda udělá.“

„Slečna Wilkersonová si myslí, že soukromý pokoj by mohl vzbudit nevoli ostatních dívek. A na tom určitě něco je.“ Slečna Sassová pohlédla na reverenda a ten na ni kývl, aby pokračovala.

„Domníváme se, že bys mohla využít příležitosti poznat ostatní dívky lépe, když s nimi budeš sdílet společnou ložnici. Měla bys tam svoji postel a společnou koupelnu, a blízké soužití by ti umožnilo navázat přátelství.“

Slečna Sassová stočila pohled ke své kolegyni. „To je návrh slečny Wilkersonové. Má na starosti běžný život dívek mimo vyučování. Jde jí o tvůj nejlepší zájem. Samozřejmě se budeme držet královniných požadavků, jedině že bys sama dala přednost společné ložnici. Jak se tedy rozhodneš?“

Nestála jsem o seznamování s novými lidmi. Mým jediným přáním bylo nastoupit na příští loď a odplout do Anglie. Došlo mi, že slečna Sassová se snaží přání slečny Wilkersonové prezentovat tak, že jí jde o moje dobro. Ale ve skutečnosti se té ženské zajídalo, že bych měla mít jakákoli privilegia.

„Nepřeji si spát v ložnici s ostatními dívkami. Přeji si dodržet královniny instrukce. Chci samostatný pokoj.“

Slečna Wilkersonová se neudržela, aby dala najevo svoje rozhořčení. „Proč dáváme tomu děcku možnost volby? Měly bychom, co se týče jejího

ubytování a studia zde, zaujmout jasné stanovisko, jinak se s tou holkou budeme věčně o něčem dohadovat.“

Slečna Sassová si zhluboka povzdechla. Pak se podívala slečně Wilkersonové zpřímá do očí. „Odpor ostatních děvčat můžeme překonat tím, že jim laskavě a s úctou k postavení Sáry vysvětlíme, proč si zaslouhuje samostatný pokoj, Mary.“

„Děkuji, slečno Sassová,“ řekla jsem a vyslala ke slečně Wilkersonové varovný pohled. Nebyla mi nakloněna a nemohla jsem jí důvěřovat. Možná jednoho dne začnu důvěřovat slečně Sassové, ale nyní jsem chtěla být prostě sama.

Rozloučila jsem se bez velkých gest s reverendem Vennem a slečna Wilkersonová mě odvedla do mé ložnice. Už nic dalšího neřekla, jen mi předvedla zařízení pokoje – lůžko, psací stůl, židli a prádelník.

Přesto jsem se cítila jako na jehlách a stále čekala na další jedovatou poznámku. Mezi mnou a ostatními dívkami byl rozdíl a já byla na ten rozdíl hrdá. Možná jí to jednou vysvětlím, až se naskytne příležitost. V této chvíli jsem však byla ráda, že obě máme pusu na zámek.

Jakmile odešla, pustila jsem se do prozkoumávání svého nového příbytku. Byl větší než těsná kajuta na *Bathurstu*, ale menší než můj pokoj ve *Winkfield Place*. Na stěně nad postelí visel obraz, na němž jsem poznala muže z mých hodin studia bible. Měl bílou pleť, žluté vlasy, kolem hlavy svatozář, modré roucho a svíral kopí s anglickým křížem. Vedle něj byla namalovaná vlajka Británie. Byl to Ježíš Kristus.

Je tady, aby na mě dohlížel?

Dala bych přednost obrazu královny Viktorie. Určitě si ho vyžádám. Ježíš tu může zůstat. Jeho společnost mi nebude vadit.

Asi za hodinu mi nosiči přinesli má zavazadla, a sotva odešli, ozvalo se další zaklepání na dveře. Než jsem stačila vyzvat tu osobu ke vstupu, dveře se rozlétly.

„Zdravím tě. Jsem Abigail.“ Husté černé vlasy jí sahaly k ramenům a černá tvář se leskla. Lapala po dechu, jako by sem z druhé strany budovy celou cestu běžela. Byla mnohem vyšší než já, ale já byla na svůj věk poměrně malá. Určitě jí bylo už čtrnáct nebo patnáct let. Pod obyčejnými hnědými šaty se jí rýsovaly oblíny ňader a boků.

Něco svírala v ruce. „Ty se jmenuješ Sára.“ Naklonila jsem se, abych viděla, co drží. Byl to sešit.

„Jsi roztomilá holčička, Sáro. Tento sešit je pro tebe. Najdeš v něm svůj rozvrh hodin a čas, kdy každá hodina začíná. Zpočátku bude potřeba, abys dohnala učivo, které se ve tvé třídě už probralo.“

Věděla jsem, že je tu knihovna. Doufala jsem, že v ní najdu stejné knihy jako v knihovně ve Winkfield Place. „Jmenuji se Aina.“

Usmála se a zavřela hlavou. „Ne, ne, tvé jméno je Sára. V tomto ústavu používáme svá anglická jména, ne jorubská.“ Přešla pokoj a zastavila se u mého lodního kufru. „Mám ti pomoci vybalit?“

Proč jsem jí najednou řekla, že se jmenuji Aina? Možná abych viděla, jak na to zareaguje. Nu, teď už to vím. Ale dalším důvodem bylo, že tady v Africe na okamžik vykoukla ven ta dívka, kterou jsem dřív bývala, a ta se jmenovala Aina.

Abigail se sklonila nad kufrem, ale nacházela se v něm jedna věc, kterou jsem si chtěla pohlídat. Můj modrý náhrdelník zabalený do hedvábné noční košile, kterou mi koupila paní Forbesová.

Otevřely jsme kufr a já z něj vytáhla svůj modrý kámen. „Nerada bych o něj přišla. Kam si ho mohu schovat, aby byl v bezpečí?“

Moje otázka ji zarazila. „Tady je v bezpečí všechno.“

„Dobrá, tak se alespoň otoč. Budu mít lepší pocit, když ho někam schovám.“ Pak jsem náhrdelník položila pod polštář.

Poté se Abigail svižně pustila do vyklízení mého kufru. Nejprve uložila spodničky, spodní kalhoty a punčochy do zásuvek prádelníku. Potom začala z kufru vytahovat šaty. Zvedla do výše jednu modré s třásněmi a sametovým lemováním, které mi poslala královna krásně zabalené v krabici, a zatřepala jimi.

„Opatrně, to jsou mé oblíbené.“

„Božíčku! Kde myslíš, že je budeš nosit?“ Pak vytáhla z kufru další a vypískla jako vyplašená myš. „Tyhle mají tak tvrdou sukni, jako by byly...“

„Z velrybích kostí. Ty dávají sukni tvar.“

„Propána! Nemáš nějaké normální šaty?“

„Tohle oblečení mi nakoupila královna Anglie. Žádné lepší ošacení si nemohu přát.“

„Nechci se s tebou přít, ale zamysli se nad tím, co bude vhodné nosit tady. Nejen kvůli vedru, ale taky abys nebyla příliš nápadná. Je to slušné město, ale lidé žijící ve vesnicích a mimo naši misií a britské tábory jsou většinou chudí.“

„Nedělej si se mnou starosti. Můžeme si pospíšet, prosím? Jsem po cestě unavená a ráda bych už šla spát.“

Její pronikavý pohled se změnil v soucitný. „Slečna Sassová mi vyprávěla, co všechno jsi zažila. Mrzí mě, že měla tak krutý osud. Ale tady je bezpečné místo. Najdeš si tu přátele a zvykneš si. Jen to bude chvíli trvat.“

„Nedělej si o mě starosti,“ opakovala jsem. „Nezůstanu tu tak dlouho, abych si stačila najít přátele.“

„Asi mi nerozumíš, nejspíš proto, že jsi unavená. Zítřka se vrátím a pomohu ti dokončit vybalování. Taky ti seženu nějaké jiné šaty, které bys mohla nosit při vyučování. V těch, co máš, by ses upekla.“

„Dobře.“

„Sáro, nikdo tady není tvůj nepřítel. Nevyhýbej se ostatním děvčatům. Naopak, může se stát, že se ti tu začne líbit.“

„Tobě se tady líbí?“

Pokrčila rameny. „Já tu nežiju pořád. Větší část roku trávím na cestách se svým otcem.“

„Kdo je tvůj otec?“

„Jmenuje se Samuel Ajayi Crowther. Je duchovní a lingvista. Víš, co znamená to slovo?“

Zavrtěla jsem hlavou a snažila se udržet oči otevřené. Byla jsem na pokraji svých sil.

„Překládá bibli do jorubštiny.“ Řekla to tak nadšeně a pyšně, já však nechápala, proč to její otec dělá.

„Myslela jsem, že úkolem misionářů a škol, jako je tato, je naučit Afričany anglicky.“

„Ano i ne. Ne všichni Afričané navštěvují misijní školy. K šíření slova Božího jsou dobré všechny prostředky. Pro přežití Afriky je nesmírně důležité, aby se křesťanství rozšířilo do každého kouta tohoto kontinentu.“

„Ty sama zniš jako kazatelka.“

Sklopila oči k podlaze. „Promiň. Miluji otcova kázání a učím se je nazpaměť.“

Zívla jsem si.

„Ach, odpusť mi. Říkala jsem, že odejdu, aby sis odpočinula.“ Zamířila ke dveřím. „Zítřka se vrátím.“ Položila ruku na kliku. „Víš, my dvě bychom mohly být přítelkyně.“

Podívala jsem se na ni a pomyslela si, že je to milá dívka. Hezká, ohleduplná a příjemná. „Říkala jsem ti, že tu nebudu dost dlouho na to, abych si udělala přátele. Ale i kdybych tu musela zůstat déle, myslím, že žádné přátele nepotřebuju.“

Chtěla něco namítnout. Poznala jsem, co si myslí, jako by to měla napsáno na čele. Nepokusila se mě však přesvědčovat, že se mýlím. „Dobrá, uvidíme se zítra,“ řekla jen.

Ani jsem se neobtěžovala se svlékáním. Lehla jsem si do postele, stočila se do klubíčka a vmžiku jsem usnula.

Přeložila Bohumila Fatzinek Kučerová